

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від 19.03.2018 № 2876/0/20-18

Виконавчий комітет
Нікопольської міської ради
Дніпропетровської області

вул. Електрометалургів 3, м. Нікополь,
Дніпропетровська область, 53200

*Пропозиції щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Нікопольської міської ради «Про затвердження Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом у м. Нікополі» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом виконавчого комітету Нікопольської міської ради від 09.02.2018 № 1125/18.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії Нікопольської міської ради з питань законності, правопорядку, захисту прав споживачів, мобілізаційної роботи та регуляторної політики та аналізу регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ) на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Проектом рішення передбачається затвердити Правила користування міським пасажирським автомобільним транспортом у м. Нікополі (далі – проект Правил), які, згідно пункту 1.1 розділу 1 проекту Правил, визначають порядок проїзду пасажирів і його оплати, порядок обігу електронного квитка, взаємовідносини перевізника та пасажирів, їх права та обов'язки враховуючи особливості транспортної інфраструктури та наявності автоматизованої системи обліку оплати проїзду на міських автобусних маршрутах загального користування.

Засади організації та діяльності автомобільного транспорту в Україні визначені Законом України «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон про транспорт).

Частиною сімнадцятою статті 35 Закону про транспорт встановлено, що правила користування міським пасажирським автомобільним транспортом затверджуються відповідним органом місцевого самоврядування, в яких визначаються порядок проїзду і його оплати, права та обов'язки пасажирів, а також взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних

Державна регуляторна служба України

ВІХ №2876/0/20-18 від 19.03.2018

Різник

послуг, враховуючи особливості транспортної інфраструктури та наявність автоматизованої системи обліку оплати проїзду;

Абзацом четвертим частини другої статті 6 Закону про транспорт встановлено, що органи місцевого самоврядування формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.

Порядок здійснення перевезень пасажирів та їх багажу автобусами, таксі, легковими автомобілями на замовлення, а також обслуговування пасажирів на автостанціях в Україні визначений Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року № 176 (далі - Постанова № 176) і є обов'язковим для виконання організаторами регулярних перевезень, замовниками транспортних послуг, автомобільними перевізниками, автомобільними самозайнятими перевізниками, персоналом автомобільного транспорту, автостанціями та пасажирями.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно підпунктів 10, 10.1 і 10.2 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон про місцеве самоврядування), повноваженнями щодо затвердження маршрутів і графіків руху, правил користування міським пасажирським транспортом незалежно від форм власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством; прийняття рішення про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності та визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду, а також встановлення порядку функціонування та вимог до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності, а також видів, форм носіїв, порядку обігу та реєстрації проїзних документів наділені виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.

Таким чином, Законом про місцеве самоврядування, Законом про транспорт та Постановою 176 визначені повноваження органів місцевого самоврядування щодо запровадження відповідних регулювань, які доцільно враховувати при розробці окремих проектів регуляторних актів.

Враховуючи зазначене, рекомендуємо питання щодо запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті врегулювати окремим регуляторним актом, з урахуванням норм

якого уподальшому розробити та затвердити **правила користування міським пасажирським автомобільним транспортом**, які будуть визначати порядок проїзду і його оплати, права та обов'язки пасажирів, а також взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних послуг, як вимагають того норми чинного законодавства.

Окрім того зазначаємо, що за результатами проведеного аналізу проекту Правил, було виявлено низку невідповідностей вищезазначеним нормам чинного законодавства.

Так, пункт 1.1 розділу 1 проекту Правил пропонуємо привести у відповідність до вимог частини сімнадцятою статті 35 та частини другої статті 6 Закону про автомобільний транспорт.

В розділі 2 проекту Правил наводяться основні терміни, які використовуються у проекті Правил та їх визначення. Водночас, окремі терміни (наприклад, автоматизована система обліку оплати проїзду, електронний квиток, квиток тощо) визначено на законовчому рівні і не потребують дублювання та/або уточнення в проекті Правил, а отже потребують виключення.

Постановою № 176 врегульовано порядок здійснення міських, приміських, міжміських і міжнародних перевезень пасажирів і багажу, перевезень організованих груп дітей і туристів, а також обслуговування населення і пасажирів на автостанціях, автовокзалах і є обов'язковими для виконання перевізниками та автостанціями всіх форм власності, замовниками, водіями та пасажирями.

Розділом 7 проекту Правил передбачається встановити права та обов'язки учасників транспортного процесу (перевізника, водія, пасажирів), що не відповідає частині сімнадцятій статті 35 Закону про транспорт та частині другій пункту 1 Постанови № 176, оскільки органами місцевого самоврядування визначаються права та обов'язки виключно пасажирів.

Абзацом третім пункту 37 Постанови № 176 передбачено, що у разі виходу з ладу автобуса, що здійснює перевезення на маршруті міського сполучення, перевізник повертає пасажирові повну вартість квитка і подальший проїзд пасажир оплачує самостійно. У разі коли такий автобус обладнаний автоматизованою системою обліку оплати проїзду, перевізник забезпечує пересадку пасажирів на інший автобус без повторної оплати вартості транспортних послуг.

У підпункті 3.13.1. пункту 3.13 розділу 3 проекту Правил визначено, що у випадку неможливості проїзду пасажирів до свого кінцевого пункту призначення з причин несправності транспортного засобу пасажирів повертаються кошти за оплату проїзду.

Отже, пропонуємо підпункт 3.13.1. пункту 3.13 розділу 3 проекту Правил викласти у відповідності з абзацом третім пункту 37 Постанови № 176.

Підпункти 3.13.2 та 3.13.3 пункту 3.13 розділу 3 пропонуємо виключити, як такі що не узгоджуються з вимогами законодавства

Пункт 3.15. розділу 3 проекту Правил передбачається право працівникам перевізника не дозволяти пасажирові пронесення в салон транспортного засобу речей, предметів чи багажу, якщо є всі підстави вважати, що вони можуть завдати шкоди іншим пасажирів чи створить їм дискомфорт.

Пунктом 84 Постанови № 176 чітко визначено, перелік речей, які не допускаються до перевезень, а саме, небезпечні вантажі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів; зброя та тварини, крім випадків, передбачених законом. Водночас зазначається, що перелік речей, які пасажиром забороняється перевозити на маршрутах міського сполучення, встановлюється Правилами користування міським пасажирським автомобільним транспортом.

Також, пунктом 76 Постанови № 176, визначено, що багаж пасажирів перевозиться у багажному відділенні автобуса (якщо це передбачено конструкцією автобуса) за плату. У разі відсутності багажного відділення багаж перевозиться в салоні автобуса (одна одиниця - безоплатно, решта - за плату згідно з тарифом).

Багаж, що перевозиться в салоні автобуса, повинен бути розміщений так, щоб не заважати вільному проходу пасажирів уздовж салону автобуса та не блокувати доступ до основних і аварійних виходів.

Таким чином, враховуючи вищевикладене пропонуємо пункт 3.15 розділу 3 проекту Правил виключити з одночасним визначенням чітко встановленого переліку речей, які пасажиром забороняється перевозити у міському пасажирському транспорті.

Підпунктом 3.18. розділу 3 проекту Правил встановлюється, що на окремих маршрутах громадського транспорту може встановлюватись обмеження щодо оплати за проїзд готівкою у транспортному засобі.

Згідно підпункту 3.19. розділу 3 проекту Правил, орган місцевого самоврядування може визначати порядок користування транспортними послугами пасажиром, яким надано право безоплатного проїзду чи проїзду за зниженим тарифом (кількість проїздів у певний період часу, час користування транспортними послугами).

Однак, відповідно до Конституції України повноваження органів місцевого самоврядування встановлюються Законами України.

Відповідно до діючого законодавства, органам місцевого самоврядування надано право визначати порядок проїзду і його оплати, права та обов'язки пасажирів, а також взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних послуг, враховуючи особливості транспортної інфраструктури та наявність автоматизованої системи обліку оплати проїзду.

З метою уникнення перевищень повноважень пропонуємо, пункти 3.18, 3.19 розділу 3 виключити з проекту Правил, як такі що не відповідають діючому законодавству.

Пунктом 4.3 розділу 4 проекту Правил зазначено, що відповідним рішенням органу місцевого самоврядування визначається, зокрема, але не виключно: види електронних квитків; обов'язкову зону використання електронного квитка, NFC. Безконтактної банківської картки (автобус); осіб правомочних на використання певного виду електронного квитка, електронного квитка «картка Нікопольчанина», термін дії відповідних видів електронного квитка; умови, за яких пасажир втрачає право на користування певним видом електронного квитка.

Таким чином, пропонуємо Нікопольській міській раді розробити окреме рішення, яке буде міститиме перераховані пунктом 4.3 розділу 4 проекту Правил положення, а відповідно пункт 4.3 розділу 4 проекту Правил, а також норми, які стосуються цих питань та встановлюються іншим рішенням з проекту Правил виключити.

Також, пунктом 4.4 розділу 4 проекту Правил передбачено, зокрема, адміністративну відповідальність згідно статті 135 Кодексу України про адміністративні правопорушення за повторне використання квитка або безквитковий проїзд пасажирів в міському транспорті, а так само провезення без квитка дитини віком від семи до шістнадцяти років.

Відповідно до частини четвертої статті 135 Кодексу України про адміністративні правопорушення, безквитковий проїзд пасажирів, в тому числі проїзд без реєстрації або компостування проїзного документа, а так само провезення без квитка дитини віком від семи до шістнадцяти років, а саме, в міському транспорті - тягне за собою накладення штрафу в двадцятикратному розмірі від вартості проїзду.

Отже, пропонуємо пункт 4.4 розділу 4 проекту Правил привести у відповідність до частини четвертої статті 135 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Окрім того, Розділом 9 «Контроль та штраф» проекту Правил визначається порядок здійснення контролю щодо оплати проїзду.

Підпунктом 9.2. пункту 9 проекту Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом у м. Нікополі передбачено, що екіпаж автобусу має право відмовити особі в подальшому користуванні транспортними послугами та зобов'язати сплатити штраф (згідно п.4.4.), якщо виявить, що проїзд не сплачено чи не зареєстровано відповідно до вимог цих Правил.

Підпунктом 9.3. пункту 9 проекту Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом у м. Нікополі передбачено, що контроль оплати проїзду проводять працівники перевізника або Оператора (наприклад, контролери, кондуктори-контролери).

Згідно з частиною першою статті 229 Кодексу України про адміністративні правопорушення, органи автомобільного транспорту та електротранспорту (тролейбус, трамвай) розглядають справи про адміністративні правопорушення, зв'язані з порушенням правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, правил користування автомобільним транспортом та електротранспортом (стаття 119, частина п'ята статті 133, частини перша, друга, четверта, п'ята і шоста статті 133-1, стаття 133-2, частина друга статті 134, абзаци четвертий, шостий та восьмий статті 135).

Від імені органів автомобільного транспорту та електротранспорту розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) на автомобільному транспорті - керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, та його заступники, керівник територіального

органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, та його заступники (частини перша, друга, четверта, п'ята і шоста статті 133-1, стаття 133-2); керівник перевізника, який в установленому законодавством порядку надає транспортні послуги, його заступники та контролери (частина третя статті 119, частина п'ята статті 133, частина друга статті 134, абзаци четвертий, шостий та восьмий статті 135).

Відповідно до частини дев'ятої статті 6 Закону про транспорт, органи місцевого самоврядування формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території.

Враховуючи зазначене, рекомендуємо всі питання щодо здійснення контролю за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту також врегулювати в окремому регуляторному акті з дотриманням вимог законодавства в межах наданих повноважень.

Підготовлений розробником аналіз регуляторного впливу до проекту рішення не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, (далі – Методика), яка є обов'язковою для застосування всіма розробниками проектів регуляторних актів.

Проектом регуляторного акта передбачається впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду яка передбачає закупівлю, встановлення та експлуатацію необхідного апаратного та програмного забезпечення, електронних карток, а також застосування електронних табло, вивісок тощо для інформування пасажирів, що несе за собою немалі витрати.

Проте, АРВ не містить жодних розрахунків щодо витрат на придбання та експлуатацію цих пристроїв, а також не зрозуміло на кого саме (держава, орган місцевого самоврядування, суб'єкт господарювання) покладаються ці зобов'язання щодо придбання, обслуговування та утримання таких пристроїв.

У пункті 3 М-тесту таблиця не містить розрахунків щодо “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва, на виконання регулювання, як це передбачено Методикою.

В тому числі розробником не визначено і витрати, які понесе суб'єкт малого підприємництва чи орган місцевого самоврядування у результаті придбання необхідного обладнання (пристроїв) для впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду (наприклад, валідаторів тощо).

У зв'язку з неналежною підготовкою аналізу регуляторного впливу до проекту рішення, зокрема з відсутністю у ньому усієї необхідної інформації цифрових даних та розрахунків витрат, розробником не доведена відповідність проекту рішення принципу збалансованості - забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також принципу ефективності - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта

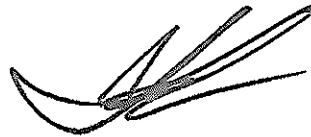
максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Таким чином, проект рішення потребує суттєвого доопрацювання з врахуванням повноважень місцевих органів стосовно затвердження Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом та врахування вимог діючого законодавства з одночасним обґрунтування доцільності його впровадження та розрахунком всіх витрат, які необхідні для впровадження даного регулювання.

Підсумовуючи вищезазначене, Державна регуляторна служба України пропонує привести проект рішення Нікопольської міської ради «Про затвердження Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом у м. Нікополі» у відповідність до вимог чинного законодавства України з урахуванням наданих вище зауважень та пропозицій, а аналіз регуляторного впливу – до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, з метою всебічного обґрунтування впровадження даного проекту регуляторного акта.

Про результати розгляду цього листа просимо поінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому законодавством порядку.

Голова Державної
регуляторної служби України

К.М. Ляпіна